

Setembre cultural | | Actualitzat el 05/02/2025 a les 16:49

Adeu, Júlia

Publiquem el relat guanyador de la segona edició del concurs literari «El porc del demà», obra de Lorena Anera Mascaró | Aquest i cinc relats més formen part del recull que es podrà comprar a les llibreries a partir del 26 de febrer

Els relats d'aquesta edició s'havien d'inspirar en una de les il·lustracions finalistes del concurs d'il·lustracions. El relat de Lorena Anera es va inspirar en aquesta il·lustració de Paula Segarra | Paula Segarra

És senyal de bona astrugància el naixement d'una criatura el mateix dia que ho fa una porcellada de garrins. La Su els havia portat aquesta sort onze anys enrere, coincidint amb el part de la Gla, l'última de les truges que els quedava. Aquella llograda beneïa la família i assegurava la continuïtat de la granja. Durant els pròxims anys, a ella dedicarien l'atenció i les cures dignes de les sacerdotesses més entregades. Per sort, la ventrada va ser de sis petits, que, amb la Gla i un altre porc adult, el Pui, sumaven el màxim d'individus que podien tenir les Granges de la Renaixença. La Rai, veterinària i mestra de cerimònies dels naixements, les morts i les donacions de porcs, va poder restar tranquil·la una bona temporada.

La primera vegada que la Su va veure els preparatius d'una donació tenia cinc anys i, acompanyada de la seva mare, va entrar a la sala de treball de la Rai, un lloc quasi sagrat, net i ple d'objectes estranys i paperassa. Preparava el comiat de quatre porquetes que s'havien de convertir en àngels roses, li explicava la mare, mentre la Rai netejava a consciència els bebès adormits, prenia notes i els acarona amb amor entre prova i prova. Aquelles petites ajudarien moltes persones a tenir fills. La Su sempre havia pensat que es convertirien en filles adoptives, de la mateixa manera que la Júlia era la seva germana inseparable, una de les garrines de la seva porcellada de naixement, amb qui va compartir jocs d'ençà que va començar a gatejar.

Hi havia altres infants en les granges properes, però ella era l'única de la seva. Hauria d'aprendre a portar-la, la granja, quan la Rai i la mare ja no hi fossin. La Rai era més vella del que semblava, però tenia una força que un no esperaria trobar en una iaia. Li agradava treballar amb ella a l'hort i a la granja, perquè entre instrucció i instrucció, li explicava anècdotes d'altres temps. Històries que contenien pedaços de veritat que et regalava sense que t'adonessis, teixint present i passat. Solia relatar com, antigament, el món tenia tanta fam de porc que l'equilibri es va trencar: milers de porcs vivien confinats en tancs industrials, sense quasi no poder moure's, menjant fins a rebentar i condemnats a morir de forma inhumana per al nostre consum insaciable. Els purins desbordaven les granges i contaminaven el sòl, els aqüífers i els rius. Per la Su era difícil imaginar la seva família porcina com a «trossos de carn sense dignitat», tot i que sabia que l'especisme encara tenia adeptes. «Un món de merda», solia dir la Rai, «però nosaltres som unes privilegiades, no te n'oblidis.»

Insistia constantment en no oblidar, la Rai. En una era saturada d'informació havia estat possible que la història quedés enterrada entre milions de dades. Les xarxes i la publicitat vomitaven promeses de la vida a la natura, del veganisme i de l'autenticitat de les arrels agrícoles... però feia dècades que era una vida restringida a poques persones. Per la resta, era un miratge que pervivia en l'imaginari com un somni, una idea que mantenia l'esperança de la humanitat en la seva pròpia supervivència. La natura tornava a ser una deessa, però se n'adoraven les cendres. Els avis de la Rai, fermes defensors i militants ecologistes, van fundar la granja i van viure els inicis de l'expansió de l'adoració als porcs i la reforma ideològica que havia de salvar-nos, però de la que es van apropiari els interessos polítics i les tradicions religioses. No ens enganyem, a un no el fan sant si no ha patit de valent. I en el cas dels animals, si no han d'aportar un bon benefici als humans.

Per això, part de la feina a la granja era el turisme ecològic. Cada tres mesos rebien un grup de visitants, a qui la Su s'havia acostumat a observar de prop durant els dinars comunitaris. Abans de cada arribada, enllustraven les porques i guarnien les casetes i el pati dels porcs. La cuina s'omplia d'hortalisses fresques de les collites del voltant, que col·laboraven en l'empresa. Es recordava a la comunitat que havien de vetllar perquè ningú s'apropés als animals en excés, ni tan sols elles mateixes. Les visitants passejaven per la granja amb respecte, fent exclamacions com si no haguessin vist mai un tros de terra, un porc o un tomàquet. Algunes fins i tot ploraven d'alegria quan veien les porques, i es persignaven. Es quedaven llargues estones sota els porxos o abocades al finestrall del menjador, contemplant el paisatge i els animals des de la distància.

Hi havia un altre tipus de visites. Venien a final d'any, poc abans de la celebració dels rituals de Sant Porcí i l'Àngel Rosat. Sota una aparent voluntat religiosa, eren una gent a qui la boca (i les butxaques) salivaven amb aquella visió. Eren els únics grups a qui la Rai els feia les visites personalment, i quan marxaven, es quedava pensativa i distant durant uns dies. Així va ser com aquell octubre la Su va conèixer la Júlia. Una d'humana. Era una noia una mica més gran que ella, i en veure-la va quedar encisada: era més pàl·lida que qualsevol persona de la granja; la seva forma de moure's, de parlar, la seva seguretat i estil... era diferent de tot allò que coneixia. I aquella samarreta. Sens dubte havia de ser la millor samarreta del món. Per primera vegada va tenir vergonya de la seva roba, unicolor i envellida, i la va envair el desig de tenir una samarreta igual.

La Rai li va demanar a la Su que fes d'amfitriona de la Júlia humana, i se la va endur per ensenyar-li la masia i la granja. L'última parada la van fer al parc dels porcs, un espai protegit amb teles de roba que feien ombra a tot el recinte, amb zones de terra, sorra i gespa. Tot i que semblava tenir-ho tot, la Júlia humana escoltava la Su amb respecte i atenció. Arraulides en l'ombra del turonet preferit de la Su, aquesta li va explicar curiositats i manies de cada porc, especialment de la seva germana Júlia, a qui més coneixia. Mentre parlava, no podia deixar de mirar el dibuix de la samarreta de la seva nova amiga: una gran truja rosa que havia pres la forma d'un àngel rosat, amb les ales obertes i una aura màgica al seu voltant, com una salvadora divina. S'assemblava una mica a la seva germana garrina.

En aquell moment, el Pui, el més gran i vell de la granja, es va apropar curiós a la Júlia humana.

?El puc tocar? ?va preguntar ella.

?No ho sé... ?va dubtar la Su?. Per què el vols tocar?

?Perquè... és un porc! Gran, bonic, i sagrat? va dir la Júlia amb els ulls ben oberts.

La Su no entenia aquella mania de posar les mans a sobre dels altres. Era un desig de tocar pel simple fet de fer-ho. Com es fa amb un teixit agradable o amb un objecte bonic... No era un tocar d'estima, de companyonia, d'amor que desborda i necessita el tacte, com quan la mare li agafava la cara entre les mans per petonejar-la o quan la Júlia germana se li repenjava al costat per dormir. Era tocar per tocar, perquè vols i pots.

?Per què no deixes que s'apropi i, si sorgeix, ja us tocareu? ?va proposar finalment.

?D'acord ?va acceptar, i li va fer gràcia que fes servir el plural?. No n'havia vist mai cap de tan a prop. Almenys així... sense ser un pernil ?va dir en broma. Però de seguida es va adonar que la Su no l'havia entès?. Viu, vaja ?va aclarir la Júlia.

Per sort el Pui s'havia anat apropant a ella, ensumant-la amb força i avançant fins a posar-se-li als braços, però ella no l'abraçava del tot. La Su va fer silenci per no interrompre, i quan el Pui va decidir marxar, va veure que la Júlia humana tenia els ulls plorosos, però somreia, i li va dir a la Su que li demanés el que volgués, que ella li aconseguiria. Una frase que havia sentit dir al seu pare tantes vegades.

Abans de tornar a la masia, la Su es va atrevir a demanar-li el que volia. Una samarreta com la seva. I la Júlia humana, sense dubtar, se la va treure allà mateix i li va donar amb un somriure immens, com a agraïment per aquell moment inoblidable.

Al vespre, van servir el sopar als convidats al menjador comunitari. No van sopar amb ells, com feien amb altres grups. Des de l'altre extrem del menjador, la Júlia humana menjava en silenci i somreia, des de la distància, a la Su, mentre el seu pare i l'altre home, a qui deien «el tiet», reien i parlaven en veu alta, miraven els porcs pel finestral i assenyalaven aquí i allà, comentant el que els passava pel cap com si tot allò fos seu. Eren d'aquell tipus d'humans, la mirada els delatava.

?Mare, què és el pernil? ?va xiuxiuejar la Su a la seva mare.

?El pernil és heretgia, filla. És menjar porc. Nosaltres no en mengem ?va dir, concisa.

Diverses vegades havia vist com miraven la seva germana Júlia amb una intenció als ulls que li havia fet fàstig. Com si fos un tros de carn, com si no fos ningú. També havia observat com aquella mirada, sovint s'estenia cap a les dones i els joves de la granja. Feia poc que també l'havia notat sobre seu. D'humans com aquells, però també d'altres. Una mirada de gola, de voler tocar perquè sí, que et fa invisible i et converteix en carn sense ànima. Com si tornéssim al passat.

?I aquesta samarreta?

?Me l'ha regalat la Júlia humana ?va dir la Su, cofoia.

?És bonica, filla, però és un símbol d'hipocresia. Se'n diu porcwashing, i més quan ve d'aquells que fan veure que respecten les nostres creences però en realitat només volen fer benefici. Ja veus com aquests homes els miren, oi?

La Su se'n va anar al llit sense acabar d'entendre-ho, perquè ella no era com aquelles persones. Es va adormir acariciant la seva nova samarreta i pensant en la Júlia, en si de veritat un podia

menjar porc i alhora emocionar-se com ho havia fet ella en abraçar el Pui.

La visita havia estat curta. La Júlia humana marxava aquell matí, i les amigues fugaces passaven l'última estona juntes en el seu racó al turonet.

?M'encanta la teva samarreta?li va dir la Júlia humana, còmplice?. Diuen que d'aquest territori surten els millors àngels roses del món. Que els cuideu molt bé. Avui anem a una altra granja, una mica més lluny, a veure com els crien. El meu pare tria els millors per als seus clients.

?Pensava que tots eren igual.

?És clar que no! No tots serveixen per portar criatures humanes al món. Han de passar un examen de qualitat. Igual que no tots tenen el mateix gust per fer un bon pernil.

?Aquí no ens els mengem ?va dir la Su, una mica molesta?. Són part de la família. I són sagrats.

?Ho sé. A casa meva també els venerem. Per això cada any celebrem el ritual de Sant Porcí, per donar les gràcies. Els humans ja no venim del mico, venim del porc. De la truja, vaja. Salvar-nos és la seva missió divina. Jo vaig néixer d'una truja d'aquesta granja. Per això m'ha portat aquí el meu pare. I diu que és d'aquí que també va menjar el porc més bo. Em sembla que es deia Gla.

La Su no sabia on ficar-se. Abans que pogués processar aquella informació, la Júlia humana li va donar les gràcies per tot, la va abraçar i es va acomiadar. La va veure córrer turó avall i entrar a la part de darrere de la furgoneta grisa en què havien arribat. Va notar com alguna cosa havia canviat en ella. Necessitava respostes.

?És així ?va dir-li la Rai, que feinejava al costat de la mare de la Su?. Tu vas néixer de mare humana. Però fora d'aquí fa temps que la majoria d'infants han sigut gestats per truges, els àngels rosats. Nosaltres els donem quan neix una camada que no podem sostenir. M'has vist preparar-les moltes vegades. Aviat t'ensenyaré a fer-ho.

?I com saps Rai que les cuiden bé? Per què no tornen, després?

?Viuen en recintes nets, acotxats i mengen millor que la majoria d'humans, perquè són sagrades. Després de tenir tres o quatre bebès humans, les venen als qui poden pagar-les com carn sagrada per a les celebracions anuals.

?Però nosaltres estem en contra d'això! ?va cridar la Su, mirant de fit a fit a la seva mare i a la Rai?. No és com si fossin esclaves? I si ens ho fessin a nosaltres, a tu, mare, que em va poder tenir a mi?

De cop, la Júlia va treure el seu cap gran i rosat per la porta, i la Su, assenyalant-la amb el dit, va desafiar la mare i la Rai a dir si serien capaces de fer el mateix amb la Júlia, i va tenir por de perdre-la. Elles van respondre que de cap manera, que la Júlia era la seva germana. Però la Su no veia la diferència amb la resta. Només la casualitat havia salvat la Júlia i condemnat tants d'altres. Era injust i inhumà.

?Tens raó, Su, és injust?va admetre la Rai? Nosaltres som part d'una cadena per evitar un mal major. Ajudem al reequilibri ambiental i assegurem una bona vida a uns quants porcs. És cert que algunes moriran després d'engendrar els nostres fills i filles. Per això són venerades. Però és el preu que hem de pagar per una vida en la natura.

?Arreu les persones viuen apilades en pisos petits, en ciutats d'asfalt on és difícil respirar fora dels edificis i menjar alguna cosa que no sigui processada ?va continuar la mare?. En les Granges de la Renaixença, tant els porcs com nosaltres mengem millor que la majoria de les persones, per això tenim l'índex més alt d'embarassos naturals del món, i tot i així és baix. Se'ns

permet viure aquesta vida perquè treballem per evitar l'extinció humana.

¿Però això és porcwashing! M'ho vau dir vosaltres ahir! Som hipòcrites que en traiem benefici! És pitjor tot això que... que... que portar una samarreta! ¿va cridar, indignada, i va marxar a pas ràpid. La Júlia va sortir corrents al seu darrere.

Assegudes al seu turonet de sempre, la Su donava voltes a tot el que havia descobert, enrabiada. Ella no volia participar d'això. Aprendria com funcionava tot plegat, i després desmuntaria aquell entramat. Si no naixien més porcs, tampoc naixerien més humans. I mort l'humà, morta la injustícia. Entre aquests pensaments, va ser conscient de la samarreta que portava. Se la va treure i la va deixar caure entre les cames. La Júlia la va ensumar i, trepitjant-la, es va apropar a la cara de la Su per consolar-la.

¿No et preocupis, Júlia, no deixaré que se t'emportin ¿li va prometre, tocant-li el musell amb el seu nas?. De cap de les nostres en naixerà cap més humà, ni en faran cap pernil del dimoni. Encara que ens hàgim d'extingir.

[El llibre amb aquest i la resta de relats finalistes es podrà comprar a les llibreries a partir del 26 de febrer o a través del web de Pol-len Edicions]